

Závazné limity útlumu optických tras – přiměřené, objektivní, nekompromisní

Jan Brouček, Juraj Sukop

Limit útlumu: **IL (dB) =**

$$\begin{aligned} & \text{délka vlákna (L) x měrný útlum (dB/km) +} \\ & + \text{vložný útlum svaru (dB) x počet svarů +} \\ & + \text{vložný útlum konektorového spoje (dB) x počet spojů} \end{aligned}$$

- Plus případně přidat další součástky ....
- Stanovení **limitů specifikace** pro každou vlnovou délku zvlášť

maximální vs typické (průměrné) hodnoty?

útlum svaru

průměrný útlum svaru

rozdíl útlumu svaru na různých λ ($A_{1550} - A_{1310}$)

max 0,10 dB

0,02 - 0,05 dB

0,01 - 0,02 dB

útlum konektorového spojení v trase

průměrný útlum konektorového spojení

max 0,5 dB

0,1 - 0,3 dB

měrný útlum kabel. úseků

SM 1310 nm

SM 1550 nm

0,33 dB/km

0,2 dB/km

MM 850 nm

MM 1300 nm

2,5 – 3 dB/km

0,6 -1 dB/km

Limit útlumu: IL (dB) =

délka vlákna (L) x měrný útlum (dB/km) +
+ vložný útlum svaru (dB) x počet svarů +
+ vložný útlum konektorového spoje (dB) x počet spojů

Zavedená praxe už 30 let: maximální hodnoty!

A když je výsledek (limit) moc velký (volný), tak zkusíme doplnit
střední hodnoty (např u svarů)

Limit útlumu: IL (dB) =

délka vlákna (L) x měrný útlum (dB/km) +
+ vložný útlum svaru (dB) x počet svarů +
+ vložný útlum konektorového spoje (dB) x počet spojů

**Dimenzovat na maximální hodnoty?
Neděláme něco špatně?**

Jak dimenzují jiní?

Limit útlumu: IL (dB) =

délka vlákna (L) x měrný útlum (dB/km) +
+ vložný útlum svaru (dB) x počet svarů +
+ vložný útlum konektorového spoje (dB) x počet spojů

maximální hodnoty

střední hodnoty

Někdo aplikuje divný hybrid: maximální + střední hodnoty!

Zavedená praxe už 30 let: **prostý součet maximálních hodnot!**

Snaha utáhnout volné limity u dlouhých tras, velkého počtu součástek/svarů

Běžná praxe – divný mix: **prostý součet maximálních + středních hodnot**

===== vlastnosti současného modelu =====

- Benevolentní: ke kaskádě mnoha prvků.
- Benevolentní: k dlouhým trasám.
- Krutý: k trasám 100 m.

Jak stanovit **objektivní a přiměřený limit pro krátké i dlouhé trasy?**

Jedině pomocí toleranční analýzy.

Limit IL(dB) musí být: 1. srozumitelný, 2. dosažitelný, 3. kontrolovatelný, 4. objektivní.

Toleranční analýza: každý prvek má svou toleranci vložného útlumu, např:

Limit měrného útlumu:				
Vlnová délka:	α_{max} (dB/km)	α_{avg} (dB/km)	1σ (dB/km)	1σ (1/km)
1310 nm	0,36	0,32	0,020	0,45%
1550 nm	0,25	0,21	0,020	0,45%

Limit na svar:				
Vlnová délka:	ILmax(dB)	ILavg(dB)	1σ (dB)	1σ (1)
1310 nm	0,10	0,08	0,010	0,23%
1550 nm	0,10	0,08	0,010	0,23%

Limit na konektorové spojení				
Vlnová délka:	ILmax(dB)	ILavg(dB)	1σ (dB)	1σ (1)
1310 nm	0,35	0,23	0,061	1,40%
1550 nm	0,35	0,23	0,061	1,40%

maximální
hodnoty

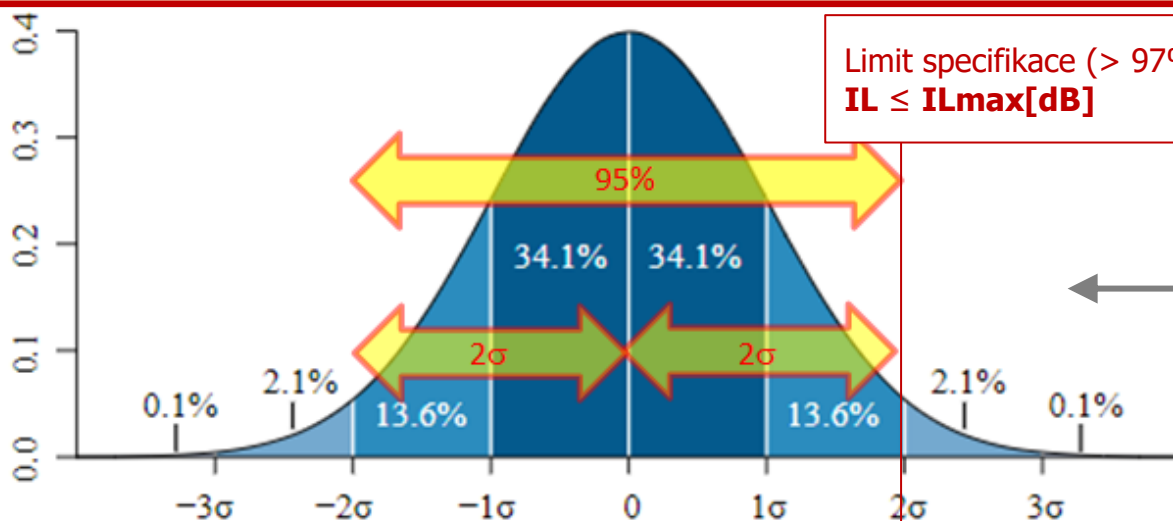
střední
hodnoty

směrodatná
odchylka

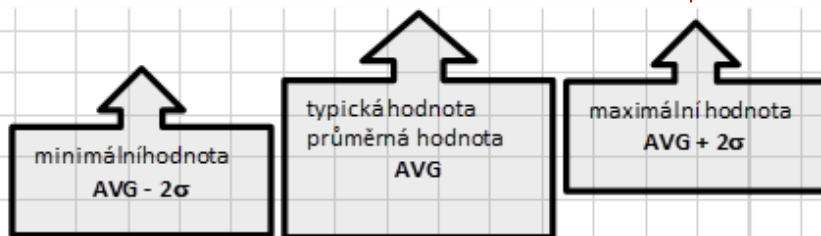
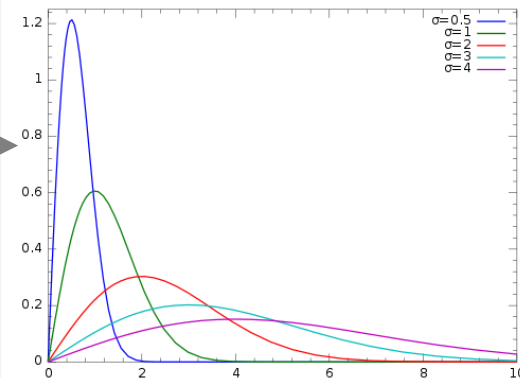
Toleranční analýza:
každý prvek má své statistické rozložení vložného útlumu, např:

Normální rozdělení v lineární stupni: Transmittance T(%), výkon P(mW)

Limit specifikace (> 97%):
IL ≤ ILmax[dB]

Rayleighovo rozdělení v
logaritmické stupnici:
vložný útlum IL[dB]

Vložný útlum konektoru

Statistics: SC/APC SM
Number of connectors : 976

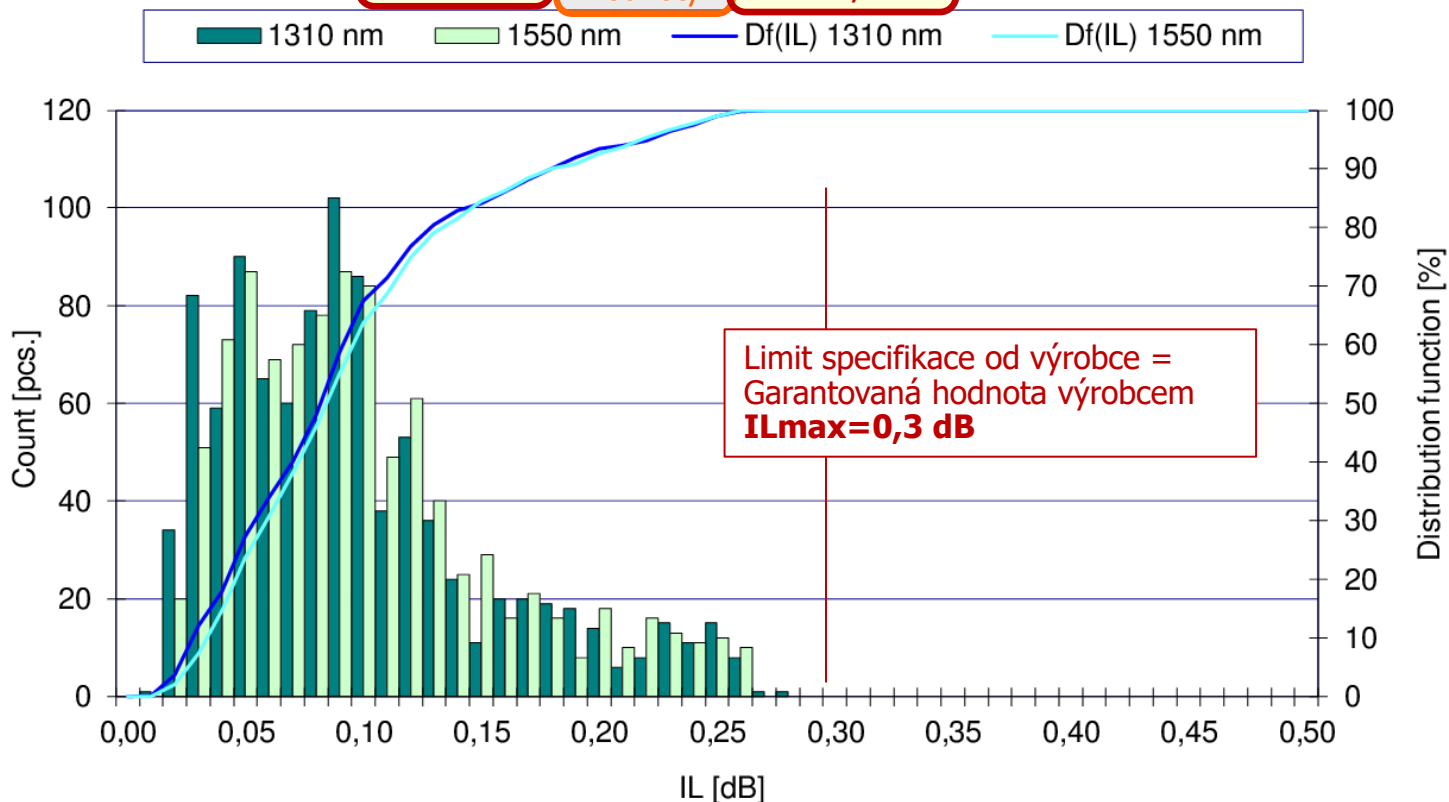
λ	IL min [dB]	IL max [dB]	AVG	STD	RL [dB]
1310 nm	0,010	0,280	0,093	0,045	>60
1550 nm	0,014	0,260	0,097	0,044	>60

ILmax[dB]
= AVG + 2 x STD
0,185
0,183

maximální
hodnoty

střední
hodnoty

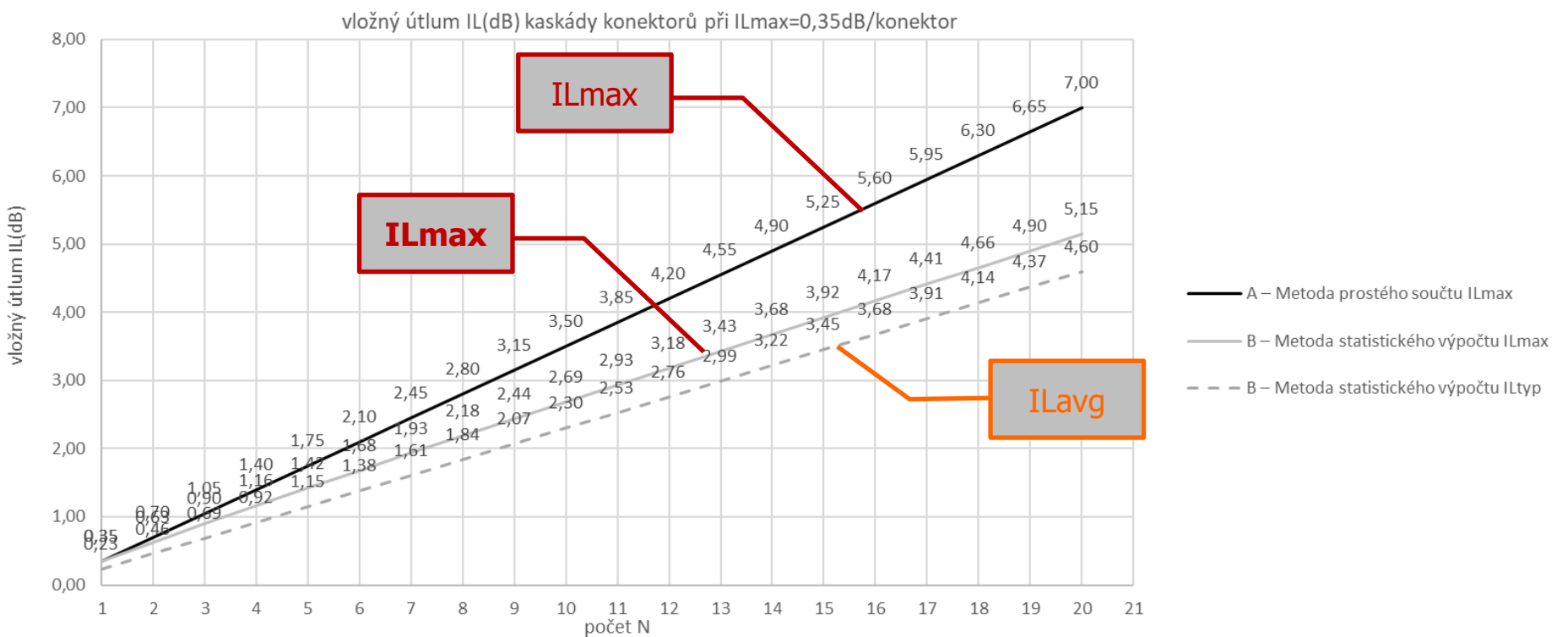
směrodatná
odchylka

Toleranční analýza: konektory

Limit na konektorové spojení:								
		ILmax(dB)	ILavg(dB)	1σ(1)	1σ(dB)			
		0,35	0,23	1,4%	0,061			
Limit celkového útlumu kaskády konektorů								
		A – Metoda prostého součtu			B – Metoda statistického výpočtu			
		maximální hodnota			typická hodnota	rozptyl	maximální hodnota	
N=	√N=	ILmax(dB)			ILavg(dB)	2σ(1)	2σ(dB)	ILmax(dB)
1	1,00	0,35			0,23	2,8%	0,12	0,35
2	1,41	0,70			0,46	4,0%	0,17	0,63
3	1,73	1,05			0,69	4,8%	0,21	0,90
4	2,00	1,40			0,92	5,6%	0,24	1,16
5	2,24	1,75			1,15	6,3%	0,27	1,42
6	2,45	2,10			1,38	6,9%	0,30	1,68
7	2,65	2,45			1,61	7,4%	0,32	1,93
8	2,83	2,80			1,84	7,9%	0,34	2,18
9	3,00	3,15			2,07	8,4%	0,37	2,44
10	3,16	3,50			2,30	8,9%	0,39	2,69
11	3,32	3,85			2,53	9,3%	0,40	2,93
12	3,46	4,20			2,76	9,7%	0,42	3,18
13	3,61	4,55			2,99	10,1%	0,44	3,43
14	3,74	4,90			3,22	10,5%	0,46	3,68
15	3,87	5,25			3,45	10,8%	0,47	3,92
16	4,00	5,60			3,68	11,2%	0,49	4,17
17	4,12	5,95			3,91	11,5%	0,50	4,41
18	4,24	6,30			4,14	11,9%	0,52	4,66
19	4,36	6,65			4,37	12,2%	0,53	4,90
20	4,47	7,00			4,60	12,5%	0,55	5,15

Toleranční analýza: konektory

Kalkulačky pro výpočet meze specifikace - příklad pro

- IL(dB) optické trasy, **jednořivá** vlákna
- katalog běžných hodnot prvků trasy (vlákno, svary, konektory)

1. zadejte parametry trasy

délku optického vlákna

km
zadejte hodnotu

měrný útlum: max 0,36 dB/km @1310 nm, 0,25 dB/km @1550 nm
typ 0,32 dB/km @1310 nm, 0,21 dB/km @1550 nm

počet svarů

svarů
zadejte hodnotu

útlum svaru: max 0,1 dB @1310 nm, 1550 nm
typ 0,08 dB @1310 nm, 1550 nm

počet konektorů

konektorových spojení na trase
zadejte hodnotu

útlum konektoru: max 0,35 dB @1310 nm, 1550 nm
typ 0,23 dB @1310 nm, 1550 nm

pozn: pro měření přímou metodou 1cord nutno připočítat 2 konektory
pro měření přímou metodou 2cord nutno připočítat 1 konektor
pro měření přímou metodou 3cord nutno připočítat 0 konektorů
příklad: Pokud na trase není žádný konektor a měříte metodou 1cord, tak zadejte 2 konektory

*) připraveno s podporou projektu č. FW03010551 za finanční spoluúčasti TAČR, program TREND

Kalkulačky pro výpočet meze specifikace - příklad pro

- IL(dB) optické trasy, **jednořivá** vlákna

2. výsledek

Přístup A – Metoda prostého součtu maximálních hodnot

$P_{max} = (\text{Počet svarů} \cdot \text{Limit útlumu svarů}) + (\text{Počet konektorových spojení} \cdot \text{Limit útlumu na konektor}) + (\text{Délka vlákna} \cdot \text{Měrný útlum})$

Maximální vložný útlum

(Maximum Insertion Loss)

ILmax	1,11 dB	1310 nm
ILmax	1,11 dB	1550 nm

Přístup B – Metoda statistického výpočtu

Typický vložný útlum

(Typical Insertion Loss)

ILtyp	0,79 dB	1310 nm
ILtyp	0,78 dB	1550 nm

typická hodnota vložného útlumu trasy (limit střední hodnoty, medianu)

Maximální vložný útlum

(Maximum Insertion Loss)

ILmax	0,96 dB	1310 nm
ILmax	0,96 dB	1550 nm

$IL_{max} (dB) = IL_{typ} (dB) + 2\sigma$

**0,15 dB rozdíl
(přísnější limit)**

*) připraveno s podporou projektu č. FW03010551 za finanční spoluúčasti TAČR, program TREND

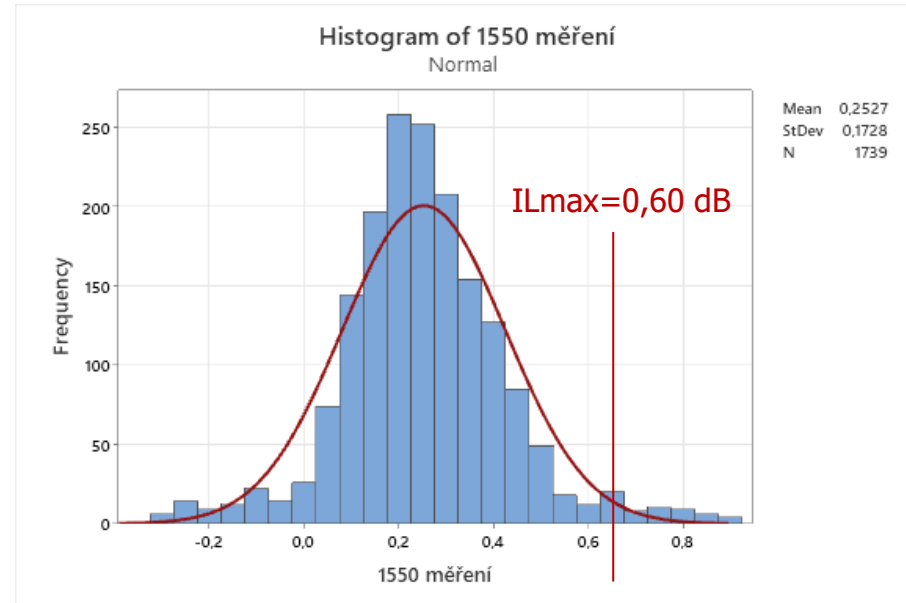
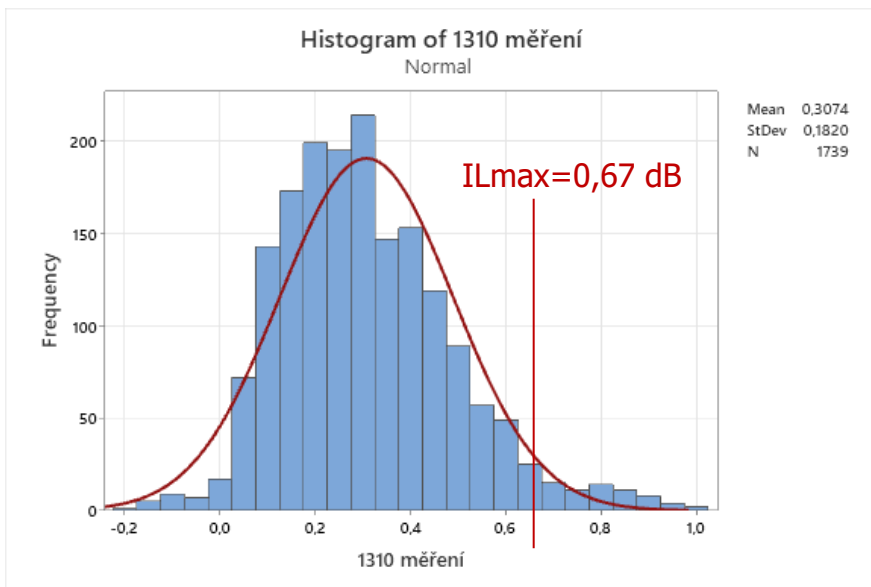
Toleranční analýza: specifikace vložného útlumu trasy
krátká trasa o délce max 50 m, 2 konektory, 0 svarů

Vypočteno na kalkulačce meze specifikace IL(dB) optické trasy

1310 nm		ILmax [dB]
ILavg [dB]	STD [dB]	= AVG + 2 x STD
0,480	0,085	0,65

1550 nm		ILmax [dB]
ILavg [dB]	STD [dB]	= AVG + 2 x STD
0,470	0,085	0,64

Toleranční analýza: porovnání s reálnými náměry
1739 náměrů, krátké trasy o délce max 50 m, 2 konektory, 0 svarů

1310 nm		ILmax [dB]
ILavg [dB]	STD [dB]	= AVG + 2 x STD
0,31	0,18	0,67

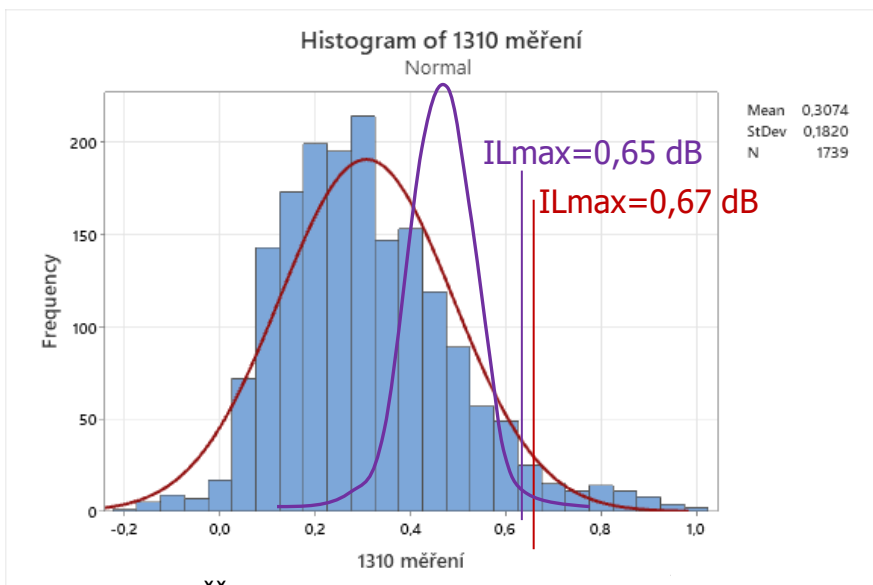
1550 nm		ILmax [dB]
ILavg [dB]	STD [dB]	= AVG + 2 x STD
0,25	0,17	0,60

Děkujeme ČEZ distribuce a.s. za poskytnutá anonymizovaná data

Děkujeme ČEZ distribuce a.s. za poskytnutá anonymizovaná data

Toleranční analýza: porovnání s reálnými náměry
1739 náměrů, krátké trasy o délce max 50 m, 2 konektory, 0 svarů

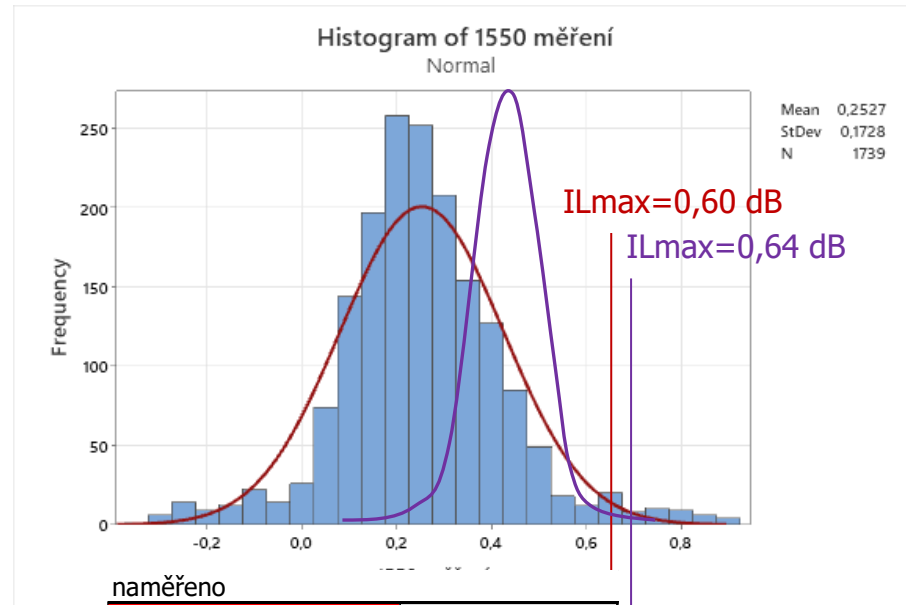

naměřeno

1310 nm		ILmax [dB]
ILavg [dB]	STD [dB]	= AVG + 2 x STD
0,31	0,18	0,67

vypočteno

1310 nm		ILmax [dB]
ILavg [dB]	STD [dB]	= AVG + 2 x STD
0,48	0,085	0,65

naměřeno

1550 nm		ILmax [dB]
ILavg [dB]	STD [dB]	= AVG + 2 x STD
0,25	0,17	0,60

vypočteno

1550 nm		ILmax [dB]
ILavg [dB]	STD [dB]	= AVG + 2 x STD
0,47	0,085	0,64

Na krátkých trasách do 50 m, 2 konektory, 0 svarů

- **Střední hodnota naměřených** výsledků je výrazně menší než specifikace určená výpočtem ⇒ **realita je lepší než předepsaný vložný útlum**
ILavg [dB]: 0,31 vs 0,48 @1310nm; 0,25 vs 0,47 @1550nm
- **Směrodatná odchylka naměřených** výsledků je 2 x větší než u specifikace určené výpočtem ⇒ **realita má horší konzistenci měření útlumu**
STD [dB]: 0,18 vs 0,085 @1310nm; 0,17 vs 0,085 @1550nm
- **Maximální hodnota ze statistiky naměřených** výsledků je téměř stejná jako maximální hodnota specifikace určená toleranční **analýzou**
ILmax [dB]: 0,67 vs 0,65 @1310nm; 0,60 vs 0,64 @1550nm
- Statistický výpočet nezpřísnil významně limity specifikace vložného útlumu krátkých tras.
- Při aplikaci nového limitu specifikace byla do rozhodovacích pravidel výroku o shodě zahrnuta nejistota měření **$U = 0,2$ dB**.
- **Nebylo zaznamenáno navýšení počtu neshodných tras**

Na dlouhých trasách

- Statistický výpočet zpřísnil benevolentní limity specifikace vložného útlumu:
- na trasách cca **10 km** o cca - **0,3 dB** přísnější limit
- trasách cca **40 km** o cca - **2,0 dB** přísnější limit

Při aplikaci nového limitu specifikace a rozhodovacích pravidel s nejistotou **nebylo zaznamenáno navýšení počtu neshodných tras.**

INVESTOR

Předpisujte limity přenosových parametrů realisticky (nebuďte snílci).

Počítejte s nejistotou měření při měření a při výroku o shodě s předepsanými specifikacemi

Při tvorbě technických předpisů přemýšlejte, nechte si poradit,
neopisujte blbosti!

Pozor na nákup, prokurement – při výběrových řízeních ztráta kvality při nízké pořizovací ceně. Nízká nákupní cena může skrývat dodatečné náklady na servis a provoz (CAPEX↓ vs. OPEX↑).

1. Učit **parametr/ry** kterými prokazujeme kvalitu (výrobku nebo služby)
2. Určit vhodnou **měřicí metodu + měřidla + pracovní postup**
3. Určit **limit/ty parametru**
4. Určit **nejistotu** měření
5. Změřit a posoudit, zda výsledek vyhověl limitu
(**rozhodovací kritérium shody** výrobku s předepsanými parametry kvality!)

Do kritéria shody **zahrnout nejistotu** měření!

Děkujeme za pozornost

Otázky?

AKADEMIE VLÁKNOVÉ OPTIKY A OPTICKÝCH KOMUNIKACÍ®

PROFiber Networking CZ s.r.o.
Mezi Vodami 205/29
143 00 Praha 4

PROFiber Networking s.r.o.
Bernolákova 2
917 01 Trnava

the art of
optical
communication

